



Република Србија  
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД  
3 Пвж 295/21  
25.08.2021. године  
Београд

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Младена Николића, председника већа, судија Драгана Драговића и Светлане Ђуровић, чланова већа, у правној ствари предлагача ФАБРИКА ГЛИНИЦЕ „БИРАЧ“ АД у стечају, Босна и Херцеговина, Република Српска, Зворник, чији је пуномоћник Владан Готовац, адвокат из Београда, против противника предлагача АА, (адвокат) из ....., чији је пуномоћник Срђан Ђорђевић, адвокат из ....., ради признања стране судске одлуке, решавајући о жалби предлагача, изјављеној против решења Привредног суда у Београду Р 77/21 од 07.06.2021. године, у седници већа одржаној дана 25.08.2021. године, донео је

**РЕШЕЊЕ**

**ОДБИЈА** као неоснована жалба предлагача и потврђује решење Привредног суда у Београду Р 77/21 од 07.06.2021.

**Образложење**

Побијаним решењем одбија се предлог предлагача од 08.02.2021. године којим је тражио да се призна пресуда Окружног Привредног суда у Бијелини бр. 59 0 Пс 029295 16 Пс од 04.06.2018. године.

Против наведеног решења жалбу је благовремено изјавио предлагач из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку, истичући да је изрека решења неразумљива, а разлози о битним чињеницама нејасни. Реципроцитет у признању одлука који је услов за признање стране судске одлуке мора бити фактички, а не дипломатски, а у постојању узајамности у погледу признања стране судске одлуке се претпоставља док се супротно не докаже, а у случају сумње обавештење даје орган управе надлежан за послове правосуђа. Терет доказивања је на супротној страни, а нарочито уколико се узајамним уговорима гарантује дипломатски реципроцитет. Уз указивање на садржину пресуде Вишег привредног суда у Бањалуци бр. 59 0 Пс 029295 18 Пж у којој је истакнуто да се дејство правноснажне судске одлуке Првог општинског суда у Београду не сме игнорисати, при чему у конкретном случају када је у питању пресуда коју је противник предлагача поднео у погледу основаности свог потраживања у стечају, о њој није одлучено о признању у посебном поступку него само као о претходном правном питању са дејством за конкретни поступак. У смислу жалбених навода предложено је да се побијано решење преиначи или укине.

У одговору на жалбу противник предлагача је у свему оспорио наводе из жалбе, те истакао да пресуда чије се признање тражи није призната пресуда Првог општинског суда у Београду у погледу висине досуђене законске затезне камате у

износу од 29.325,91 КМ. У смислу навода из одговора на жалбу предложено је да се жалба предлагача одбије, а првостепено решење потврди.

Испитујући правилност побијаног решења на основу одредби члана 386. у вези са одредбом члана 402. Закона о парничном поступку, а све у вези са одредбом члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку Привредни апелациони суд је нашао да је жалба предлагача неоснована.

Побијано решење донето је без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности.

Побијано решење није захваћено ни битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Ово из разлога јер је изрека побијаног решења јасна, а првостепени суд је дао јасне разлоге за своју одлуку с тим што је по становишту другостепеног суда погрешно примено материјално право.

Према разлозима побијаног решења предлагач је поднео предлог за признање стране судске одлуке ближе означене у изреци побијаног решења коју је донео Окружни привредни суд у Бијељини и којом је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца овде предлагача и утврђено да је основано оспоравање потраживања туженог-овде противника предлагача у износу од 29.325,91 КМ пријављеног по основу извршне исправе. Истом пресудом је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 3.808 КМ. Пресуда је правноснажна 13.11.2018. године, а извршна 13.12.2018. године при чему предлагач има интерес да се изврши признање јер је противник предлагача из Београда где би се спроводило извршење.

Противник предлагача се противио признању наведене пресуде наводећи да је иста противна Уставу Републике Србије јер му је повређено право на правично суђење да је пресуда неправилна јер је заснована на очигледним грешкама у примени материјално-процесног права при чему и не постоји узајамност јер је противник предлагача као стечајни поверилац своје пријављено потраживање засновао на правноснажној и извршној пресуди Првог општинског суда у Београду П 5655/96 од 07.11.2002. године, а не на обавези о чијој основаности још увек није донета одлука.

Првостепени суд утврђује да страна пресуда садржи потврду правноснажности и извршности, да о истој ствари суд или други орган није донео правноснажну одлуку, нити је призната друга страна судска одлука која је донесена о истој ствари, да предметна одлука није у супротности са Уставом Републике Србије утврђеним основама друштвеног уређења, да не постоји искључива надлежност суда и другог органа Републике Србије и да о истој ствари суд или други орган Републике Србије није донео правноснажну одлуку нити је призната нека друга страна судска одлука која је донесена о истој ствари. Првостепени суд констатује да противник предлагача није тврдио да евентуално није могао учествовати у поступку због неправилности у поступку.

Првостепени суд даље утврђује да је чланом 26. став 1. тачка 1. билатералног уговора између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине о правној помоћи о грађанским и кривичним стварима предвиђено да ће држава уговорница признати и извршити на својој територији под условима утврђеним овим уговором судске одлуке донете на територији друге државе уговорнице, судске одлуке у грађанским стварима под којима се у смислу овог уговора подразумевају и привредне и породичне ствари.

Првостепени суд даље полазећи од одредби члана 92. Закона о решавању сукоба Закона са прописима других земаља закључује да реципроцитет признавања страних судских одлука мора бити фактички, а не дипломатски, те дакле није довољно да се реципроцитет гарантује међународном уговорима већ је неопходно да постоји и

фактичка узајамност у пракси признања судских одлука донетих од стране судова у Републици Србији. Реципроцитет се претпоставља док се супротно не докаже.

Првостепени суд утврђује да је противник предлагача у стечајном поступку који се води над овде предлагачем пријавио своје потраживање по правноснажној пресуди Првог општинског суда у Београду П 5655/19 од 07.11.2002. године, а према којој се водио парнични поступак по тужби тужиоца АА овде противника предлагача против туженог МДП Енергоинвест Фабрика Бирач из Зворника овде предлагача ради исплате адвокатске накнаде и том пресудом досуђен износ од 12.310,00 динара са законском затезном каматом од 01.06.1994. године до исплате као и трошкови парничног поступка у износу од 38.500,00 динара. У поступку стечаја противник предлагача је пријавио главни дуг у износу од 215,61 КМ, обрачунату законску затезну камату од 01.06.1994. године до 08.04.2013. године у износу од 29.451,52 КМ, трошкове парничног поступка у износу од 673,78 КМ и трошкове извршног поступка у износу од 167,75 КМ. Стечајни управник је оспорио потраживање по наведеној пресуди Првог општинског суда у Београду на име обрачунате законске затезне камате од 29.541,52 КМ налазећи да се према Закону о висини стопе затезне камате у Републици Српској стопа затезне камате састоји од стопе раста цена на мало за период за који се рачуна затезна камата као и фиксне стопе од 0,05% дневно, те да се према одредбама Закона о допуни закона и висини стопе затезне камате на новчане обавезе исказане у динарима не обрачунава камата већ се дуг конвертује у КМ по најповољнијем курсу по ком су комерцијалне банке откупљивале ту валуту у месту испуњења на дан доспелости и на тако конвертовани износ обрачунава се затезне камата по каматној стопи која се плаћа на неорочене штедне улоге у ДЕМ и то од дана испуњења главног дуга, а најкасније до 18.05.2021. године од ког се дана камата обрачунава према одредбама члана 1. тачка 2. Основног закона с тим да и износ обрачунате затезне камате не може бити већи од износа главног дуга.

Стога првостепени суд налази да је Окружни привредни суд у Бијељини ценио садржину одлуке Првог општинског суда у Београду у погледу основаности досуђеног потраживања по основу обрачунате законске затезне камате налазећи да је иста у супротности са законом Републике Српске који регулише право на затезну камату када је потраживање изражено у динарима, те стога није признато потраживање по пресуди Првог општинског суда у Београду него је пресудом чије се признање тражи утврђено да је основано оспоравање потраживања противника предлагача у износу од 29.325,21 КМ примењујући одредбе и права Републике Српске. То даље значи да у конкретном случају није постојао фактички реципроцитет с обзиром да Окружни привредни суд у Бијељини приликом доношења одлуке чије се признање у овом поступку тражи није признао одлуку Првог општинског суда у Београду.

Из горе наведених разлога првостепени суд полазећи од одредби члана 86. став 1., 87., 88., 89. став 1., 90. став 1., 91. и 92. Закона о решавању сукоба Закона са прописима других земаља доноси побијано решење.

Изражено становиште првостепеног суда је правилно. Ово из следећих разлога.

Према одредби члана 92. став 3. Закона о решавању сукоба Закона са прописима других земаља, постојање узајамности у погледу признања стране судске одлуке претпоставља се док се супротно не докаже, а у случају сумње у постојање те узајамности објашњење даје орган управе надлежан за послове правосуђа.

Дужност суда који одлучује о признању да утврђује постојање реципроцитета зависи од изјашњења противника предлагача и ако оспорава постојање узајамности тј. фактичког реципроцитета, а суд зна да у земљи одлуке се не признају одлуке судова Републике Србије предлог за признање би се одбио. Ако је питање отворено тј. спорно, суд треба да поступи сагласно члану 92. став 3. Закона о решавању сукоба закона са

прописима других земаља. Како првостепени суд то није учинио, другостепени суд је по пријему списка, спис предмета Р 77/21 вратио првостепеном суду како би првостепени суд затражио објашњење од Министарства правде Републике Србије да ли у оваквом случају постоји узајамност између Републике Босне и Херцеговине и Републике Србије у погледу признања судских одлука донетих у наведеним државама.

Поступајући по наведеном, првостепени суд је упутио допис Министарству правде Републике Србије и затражио објашњење о постојању узајамности у конкретном случају, уз достављање одлуке чије се признање тражи. Министарство правде је својим дописом са датумом 03.08.2021. године које је примљено у првостепени суд 05.08.2021. године дало објашњење о узајамности између Републике Србије и Босне и Херцеговине у погледу признања и извршења страних судских одлука. Наведено је да је питање признања и извршења страних судских одлука регулисано уговором између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима од 24.02.2005. године и уговором између Републике Србије и Босне и Херцеговине о изменама и допунама наведеног уговора од 26.02.2010. године којим је уређен институт признања стране судске одлуке, а у члановима 26-31. тог уговора. Стога се у допису Министарства правде наводи да између Републике Србије и Босне и Херцеговине постоји узајамност у погледу признања судских одлука у смислу члана 92. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, уз напомену да мишљење Министарства правде није обавезујуће.

Имајући све горе наведено у виду, укључујући и допис Министарства правде Републике Србије, овај суд налази да је одлука првостепеног суда правилна и тиме жалба предлагача неоснована.

Наиме, другостепени суд има у виду да је Министарство правде своје објашњење засновало искључиво на уговору између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима од 24.02.2005. године и уговором између Републике Србије и Босне и Херцеговине о изменама и допунама наведеног уговора од 26.02.2010. године којим је уређен институт признања стране судске одлуке, односно на постојању дипломатског – законског реципроцитета, али није дало објашњење о постојању фактичког реципроцитета у конкретном случају. Стога се приликом одлучивања мора поћи и имати у виду стање у спису и докази достављени од стране странака.

Другостепени суд има у виду и питање дељивости реципроцитета. Поставља се питање да ли је релевантан реципрочни третман судских одлука уопште или судских одлука у једној одређеној правној грани или је пак предмет упоређивања још ужа категорија судских одлука. Када реципроцитет тражимо на релацијама судских одлука уопште говоримо о недељивом реципроцитету, а дељиви реципроцитет значи да је реципроцитет дељив у смислу да у релацијама са истом државом може да постоји у погледу једне категорије одлука, а да не постоји за одлуке у другој материји.

Полазећи од горе наведеног, имајући у виду да је у поступку стечаја који се спроводи у Републици Српској-Босна и Херцеговина призната ( као претходно питање ) одлука на основу које је противник предлагача пријавио своје потраживање у погледу главног потраживања и делимично у погледу висине обрачунате камате, али не и начина обрачуна који је био у складу са одлуком суда Републике Србије, а што је исто даље учињено и у парници у којој је донета одлука чије се признање тражи ( такође је у ствари решавано претходно питања ) јер је усвојен тужбени овде предлагача и утврђено да је основано оспоравање потраживања туженог-овде противника предлагача у износу од 29.325,91 КМ пријављеног по основу извршне исправе, који се износ односи на обрачунату камату у складу са извршном исправом на основу које је

противник предлагача пријавио потраживање у стечају, то у конкретном случају не постоји фактички реципроцитет у погледу признања судских одлука између предметне две државе. Стога у ситуацији када суд једне државе не признаје одлуку суда друге државе у погледу затезне камате и обрачуна те камате који је вршен у складу са прописима државе која је донела извршну исправу то нема места признању одлуке те државе којом је одлучено о камати и њеном обрачуна. Како су трошкови парничног поступка споредно потраживање, а нису испуњени услови за признање одлуке у погледу главног захтева то нису испуњени услови за признање стране судске одлуке у целости.

Из горе наведених разлога, применом одредбе члана 401. тачка 2. Закона о парничном поступку у вези са одредбом члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку одлучено је као у изреци.

МН/СС

**ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА**  
**Младен Николић, с.р.**

**За тачност отправка**